

Stor tidning: Svarta Malmö

” Fruktkorgen på dina barns skola. Restaurangen på din gata. Biltvätten runt hörnet.

Bakom lågprisalternativen döljer sig en underjordisk arbetsmarknad som ingen vill kännas vid men alla är del av. ”

VILKEN KLASS AVSER BIDRAGET?
Stor tidning
DESSA PERSONER ANMÄLS: (DESSA BLIR DE NOMINERADE - DE SKALL HA GJORT EN BETYDANDE INSATS.) (Observera att för arbetsledare finns priset Gyllene dynamon)
Jens Mikkelsen (reporter), Kalle Melander (foto), Joakim Palmkvist (reporter)
FÖRUTOM OVANSTÅENDE DELTOG FÖLJANDE PERSONER: (DESSA BLIR EJ NOMINERADE)
Per Ek (arbetsledare) Adam von Gerten (redigering) Christina Kjellstrand (redigering)
PUBLICERAT/PUBLICERADE DATUM:
12/6, 14/6, 15/6, 17/6, 18/6, 22/6, 23/6, 26/6, 28/6 29/6 (plus en rad uppföljningar, granskningen pågår)
VAR PUBLICERADES JOBBET?
Sydsvenskan
BESKRIV RESULTATET AV GRÄVET KORTFATTAT! (GÄRNA I FORM AV RUBRIK OCH INGRESS (MAX 7 RADER))
Svartarbetarna Vi avslöjar ett systematiskt utnyttjande av asylsökande och papperslösa på verkstäder och biltvättar, men också på några av Malmös största restaurang- och livsmedelsföretag. Hjärnan bakom taxififflet Vi spårar en av taxibranschens mest jagade skatteefflare och får honom att berätta hur fusket i branschen egentligen går till. Svarthandeln Svarthandeln med sprit och cigaretter sker mitt framför ögonen på polisen, år efter år, utan att något händer. Häleri Malmös prylmarknader har förvandlats till hälericentraler.
PÅ VILKET SÄTT ANSER DU/NI ATT GRÄVET UPPFYLLER KRITERIERNA FÖR GULDSPADEN? (MAX 7 RADER)

Genom sex månaders research avslöjar Sydsvenskan en underjordisk värld som är betydligt mer utbredd än vad som tidigare varit känt. En värld där samhällets mest utsatta utnyttjas för löner och arbetsvillkor som Sverige officiellt lämnade i slutet av 1800-talet. Vi har räknat ut vad den svarta ekonomin omsätter i Malmö, något som aldrig tidigare gjorts på regional eller lokal nivå. Granskningen visar också: Att Malmö stad är en del av denna svarta ekonomi. Att Migrationsverket skickar asylsökande på praktik hos arbetsgivare som utnyttjar svart arbetskraft. Att svenska myndigheter känt till fenomenet i tolv år utan att vidta åtgärder.

Genom att göra det kronofogden aldrig lyckades med- att spåra”hjärnan bakom taxifusket”. som flydde till Ghana” efter en skatterevision – fick vi en inblick i en av de mest fusktyngda branscherna som inte tidigare varit känd för allmänheten.

HUR FICK DU/NI URSPRUNGSIDÉN TILL PROJEKTET?

Per Ek, då reporter, föreslog för Jens Mikkelsen att vi borde göra en serie om den svarta ekonomin i Malmö. Vid fortsatta diskussioner valde vi ett antal områden att fördjupa oss i. Ett uttalat mål var att räkna ut hur mycket den svarta ekonomin omsätter. Ett annat att hela tiden fokusera på gränslandet mellan svart och vitt, där den svarta ekonomin möter den vita.

Jens Mikkelsen och Kalle Melander hade under ett annat jobb träffat en asylsökande man som jobbade svart i en livsmedelsaffär. Mannen blev den första ingången i en den svåråtkomliga värld som kom att bli huvudfokus för serien.

När arbetet började i januari 2011 hade Per Ek blivit Malmöchef och fortsatte med serien som arbetsledare.

VILKA ARBETSMETODER TILLÄMPADE DU/NI?

Konsten i att hänga med folk och på så sätt skapa förtroende, sedvanlig personresearch, stake outs, dörrknackning och genom att spåra placeringen av ett företags server.

VILKA TYPER AV KÄLLOR ANVÄNDE DU/NI?

Intervjuer med papperslösa, flertalet på deras arbetsplatser, där vi också talade med deras kollegor och chefer. Vi begärde ut offentliga dokument, beslut och utredningar och fick ut en del sekretessbelagd information från myndigheter genom meddelarskydd. Vi kontrollerade ett stort antal företag med Malmös stads kund- och leverantörsreskontra.

STÖTTE DU/NI PÅ NÅGRA PROBLEM? VILKA?

Våra huvudkällor hade allt att förlora på att prata med oss. Mycket tid gick åt till att bygga upp ett förtroende gentemot några få, för att sedan blir introducerade till fler i samma situation.

HUR LÅNG TID TOG PROJEKTET?

Sex månader

VILKA REAKTIONER HAR NI FÅTT FRÅN MYNDIGHETER OCH KOLLEGOR?

Reportagen fick ett stort genomslag i andra medier (Ex DN och Aftonbladets ledarsidor), i sociala medier (twitter, Facebook). Lovord kom från journalister runt om i landet men också från våra läsare. På Migrationsverket jublades det inte.

Polisen har gjort en del insatser till följd av reportagen. Röda Korset, Amnesty och individuell Människohjälps reagerade kraftigt på uppgifterna och krävde bland annat höjda ersättningar till asylsökande. Malmös starke man, Illmar Reepalu, var chockad över uppgifterna och lovade att vidta kraftfulla åtgärder.

Dagarna efter första publiceringen steg priserna, bland annat på cigaretter, kraftigt runt Möllevången i Malmö. Flera av svartarbetare har efter reportaget fått vita deltidsanställningar.

HAR PROJEKTET ANMÄLTTS TILL PO, GRANSKNINGSNÄMNDEN ELLER ANNAN INSTANS?

Nej.

ANGE WEBBLÄNK TILL ARTIKLARNAS/INSLAGEN/BOKPRESENTATION

<http://www.sydsvenskan.se/malmo/svartamalmo/>

Om anmälan består av fler än tre delar skall innehållsförteckning över artiklarna/inslagen bifogas anmälan.

OM FLER ÄN TRE DELAR: ANGE VILKA TRE ARTIKLAR/INSLAG SOM BÄST BESKRIVER/GER EN BILD AV GRÄVET, SÅ SOM DE STÅR I INNEHÅLLSFÖRTECKNINGEN. INGEN MOTIVERING BEHÖVS.

Svartarbetarna, Hjärnan bakom taxifusket, Svarthandeln

BIDRAGET HAR ANMÄLTTS AV:	TELEFON/E-POST TILL ANMÄLAREN:
Per Ek, nyhetschef Malmöredaktionen	Per.ek@sydsvenskan.se 0703783061
TELEFON/E-POST TILL NOMINERADE JOURNALISTER:	
Jens Mikkelsen 040-281374, Kalle Melander 040- 281302, Joakim Palmkvist 040-281632	

Regler:

- Detta formulär **SKALL** användas för anmälan av bidrag till Guldspaden. Ifyllt skall detta formulär **max vara fyra sidor**. Länkar till inlag/bilder får räknas bort. Inget av det förfyllda får tas bort, teckenstorleken skall minst vara 10 pt.
- 10 exemplar** av arbetet skall skickas in tillsammans med 10 utskrifter av detta formulär + ev innehållsförteckning. Om grävet består av flera artiklar/inlag skall samtliga artiklar/inlag skickas in i 10 exemplar. Detta skickas till:

Grävande Journalister c/o JMK Box 27861 115 93 Stockholm	Leveransadress för bud: Karlavägen 104, 4 tr
--	---

- Detta **formulär skickas in ifyllt via e-post** till kansli@fgj.se senast sista dagen för inlämning. "Guldspadebidrag" skrivs i ämnesraden. Formuläret skickas som bilaga märkt enligt modellen [KLASS]_[Identifikationsord] (t.ex. "RIKSTV_Quick" om SVT-reportagen om Tomas Quick hade nominerats)
- Observera att det finns **två inlämningstillfällen per år**.
Bidrag publicerade 1 jan-30 juni skall vara FGJ tillhanda senast 10 september.
Bidrag publicerade 1 juli -31 dec skall vara FGJ tillhanda senast 10 januari.
Om ovanstående datum infaller på helg är sista anmälningsdag nästföljande vardag.
- Anmälan skall vara **komplett** på sista inlämningsdagen, dvs 10 exemplar av arbetet + 10 ifyllda formulär skickat/budat till kansliet och ett mejl till kansli@fgj.se. Icke kompletta anmälningar, eller anmälan som på annat sätt inte uppfyller reglerna diskvalificeras utan att anmälaren meddelas.
- Har du frågor om processen? Mejla eller ring till kansliet:

E-post: kansli@fgj.se
Telefon: 08-665 40 10

- Juryn granskar alla insända artiklar/reportage och gör sedan ett urval. Dessa slutnomineringar offentliggörs på Grävande Journalisters hemsida i februari/mars varje år. Juryn beslutar själva hur många bidrag i varje klass som skall slutnomineras.